

Stowarzyszenie Producentów
i Importerów **Urządzeń Grzewczych**

Stanowisko Stowarzyszenia Producentów i Importerów Urządzeń Grzewczych (SPIUG), Polskiej Organizacji Rozwoju Pomp Ciepła (PORT PC) i Polskiego Stowarzyszenia Pomp Ciepła (PSPC) w sprawie II wersji projektu Ustawy o Odnawialnych Źródłach Energii

W dniu 27.07.2012 została podana do wiadomości publicznej długo oczekiwany także przez środowisko producentów urządzeń grzewczych poprawiona wersja projektu ustawy o Odnawialnych Źródłach Energii. Przedstawiona wersja projektu Projekt ustawy powstawała dosyć długo przez okres 7 miesięcy, po szczególnych konsultacjach międzyresortowych i społecznych w których SPIUG i podpisane poniżej organizacje branżowe wzięły także aktywny udział. Oczekiwania środowiska instalacyjno – grzewczego wobec poprawionej wersji projektu Ustawy były bardzo wysokie. Spodziewaliśmy się, że po wprowadzonych poprawkach, razem z nowelizacją Prawa Energetycznego oraz Prawa Gazowego, uzna w doskonale większym zakresie ciepło i chłód wytwarzane przy pomocy Odnawialnych Źródeł Energii. Chodzi tutaj głównie o ciepło i chłód uzyskiwane przy zastosowaniu pomp ciepła, ciepła pochodzącego z kolektorów słonecznych, jak też ciepła pochodzącego ze spalania czystej biomasy w małych rozproszonych instalacjach.

Zaprezentowane podczas konferencji założenia, chociaż nie pozbawione pewnych wad, są bardzo odważne i jeżeli będą wprowadzone w życie w formie ustawy, to będzie to oznaczać przełom w podejściu do Energetyki rozproszonej i mikroźródeł energii pochodzącej z OZE. Uwzględniono szereg przedstawionych przez nas postulatów, dotyczących produkcji energii z OZE w źródłach rozproszonych, oraz systemu certyfikowania instalatorów OZE.

Oceniając przedstawiony projekt, musimy stwierdzić, że obejmuje zbyt wiele obszarów, które charakteryzują się wysokim stopniem skomplikowania struktur i powiązań, aby przedstawić to wszystko w jednym akcie prawnym jakim jest ustawa o OZE. Wprawdzie, w połączeniu z pozostałymi ustawami – Prawo Energetyczne i Prawo Gazowe jest to wygodniejsze dla Sejmu, ale celem uchwalenia Ustawy jest tworzenie w Polsce dobrego prawa, a nie pola do dalszych możliwości działań różnych lobby. **Skutkiem tego jest nierówne traktowanie różnych Źródeł Energii Odnawialnej, co ma miejsce w opisywanym projekcie.**

Podczas prezentacji założeń do poprawionej wersji, która miała miejsce 29.05.2012 w Ministerstwie Gospodarki, podczas prezentacji naszych gości ze Szwecji i Niemiec, było bardzo widoczne znaczenie ciepła z OZE w ogólnym bilansie. W obydwu tych krajach pozycja ciepła wytwarzanego w OZE jest uwidoczniła w osobnych regulacjach prawnych i wszystkich statystykach dotyczących OZE. Przykładowo, w takich krajach, jak Niemcy, Szwecja czy Szwajcaria, istnieją odrębne regulacje ustawowe dotyczące wyłącznie ciepła pochodzącego z OZE, gdzie biomasa, energia słoneczna, aerothermalna, czy geotermia jest traktowana na równorzędnym poziomie. Podczas konferencji przedstawiono, że przykładowo w Szwecji, udział paliw kopalnych w wytwarzaniu ciepła został zredukowany z 84% w 1981 roku do 9 % w 2010

roku. Podkreślono też, że osiągnięto to poprzez zdywersyfikowany różnorodny system wsparcia. Przy tworzeniu prawa kierowano się dewizą tzw. „Neutralności technologicznej”.

Polegało to na tym, że politycy mają mówić, że należy korzystać z energii odnawialnej. Potem rynek i lokalne warunki mają zdecydować, jaka forma energii odnawialnej jest w danym miejscu najbardziej odpowiednia.

Politycy z założenia nie mają dokonywać konkretnych wyborów technologii – tzn. biomasy, biogazu, ogniw fotowoltaicznych czy pomp ciepła, itp. Tam także przyjęto zasadę, że energią odnawialną jest wszystko to, co nie jest paliwem kopalnym, czyli także odpady, które są w Polsce produkowane w sposób masowy, a ich stopień zagospodarowania w procesie recydlingu jest znikomy, czego nie uwzględniono w prezentowanym projekcie. Także w prezentacji niemieckiej pokazano, jakie znaczenie ma ciepło z OZE w bilansie energetycznym Kraju. Warto zwrócić uwagę, że Niemcy są krajem, gdzie istnieją osobne regulacje prawne dotyczące wytwarzania ciepła z OZE.

Także w ministerialnym Uzasadnieniu Do Projektu Ustawy o OZE, z dn. 27.07.2012 przytoczono przykład brytyjski, gdzie wszystkie technologie, w tym kolektory słoneczne i pompy ciepła biorą równoważny udział w programie wsparcia finansowego dla OZE, czego zabrakło w prezentowanym polskim projekcie ustawy.

Chcemy zwrócić uwagę, że ok. 80 - 85% energii zużywanej w gospodarstwach domowych w Polsce to właśnie ciepło i produkcja ciepłej wody użytkowej, dlatego ten sektor pozyskiwani energii z OZE powinien być potraktowany z odpowiednią uwagą, szczególnie w zakresie instalacji indywidualnych źródeł ciepła w instalacjach rozproszonych w tym mikroinstalacjach.

Do tej pory, w strategiach i statystykach rządowych, a także w znowelizowanym projekcie ustawy o OZE, zaprezentowanym pod koniec lipca, ciepło z pozyskiwane z OZE, jednoznacznie kojarzy się z ciepłem systemowym, wytwarzanym w dużych jednostkach energetycznych. Tymczasem, według naszych szacunków, już ponad 1GW mocy jest zainstalowane w indywidualnych rozproszonych źródłach ciepła, takich jak kolektory słoneczne, pompy ciepła czy małe kotły na biomasę.

Uwzględnienie tych źródeł w ogólnym bilansie energii wytwarzanej przez OZE, mogło by mieć znaczący wkład w polepszeniu udziału OZE w bilansie energetycznym naszego Kraju.

W dalszym ciągu stwierdzamy, że druga wersja zaprezentowanego Projektu Ustawy o OZE niewystarczająco traktuje zagadnienie wytwarzania ciepła i chłodu przez instalacje oparte o OZE, przede wszystkim wytwarzane przez pompy ciepła i kolektory słoneczne. Zapisy dotyczące możliwych form wsparcia dla wytwarzania ciepła przez OZE, oraz procedur dotyczących tworzenia tego typu instrumentów wydają się niewystarczające i dotyczą praktycznie wyłącznie urzędzeń na biomasę i biogaz. Dotyczy to zarówno wysokości poziomu wsparcia, jak też procedur dla tworzenia zasad programów idących w tym kierunku. Przykładem tego może być propozycja zerowej stawki VAT na kotły na biomasę, przy równoczesnym utrzymaniu 23% VAT na pozostałe urzędzenia takie jak pompy ciepła, kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne co staje w sprzeczności z równym traktowaniem wszystkich mikroźródeł energii rozproszonej.

Naszym zdaniem, aby ten system mógł w przyszłości efektywnie działać, wskazane przez Ministerstwo Gospodarki jednostki organizacyjne potrzebują większej motywacji ze strony ustawodawcy, który w ramach ustawy o OZE powinien, nałożyć na te jednostki obowiązek tworzenia mechanizmów wsparcia dla rozwoju wytwarzania ciepła w oparciu o OZE w indywidualnych mikroźródłach. Tego typu obowiązek, byłby podstawą do tworzenia lokalnych i ogólnokrajowych programów wsparcia dla OZE, które mogłyby być dopasowywane do aktualnych potrzeb w tym zakresie.

Jedynym programem wsparcia dla rozwoju ciepła rozproszonego pochodzącego z OZE, to program wsparcia dla instalacji kolektorów słonecznych, prowadzony przez NFOŚiGW, oraz kilka regionalnych programów wsparcia prowadzonych przez nieliczne WFOŚiGW i lokalne jednostki administracyjne, które już się kończą w niedługim czasie. Dla tworzenia tego typu programów wspierających rozwój ciepła pochodzącego z OZE, odnośne organizacje i jednostki samorządu terytorialnego potrzebują odpowiedniej motywacji uzasadniającej tworzenie takich programów. W tym celu SPIUG zaproponował rozwiązanie, dzięki któremu odnośne organizacje miałyby otwartą drogę do tworzenia lokalnych systemów wsparcia ciepła z OZE, opartych na lokalnych zasobach energii. Niestety, tego typu rozwiązanie nie znalazło uznania legislatorów, w przeciwieństwie do kilku „politycznych” zapisów w ustawie.

Pomijając fakt, że pompy ciepła i kolektory słoneczne, a raczej energia słoneczna, geotermalna czy aerotermalna występuje głównie jako definicja, a nie kierunek OZE, który należy wspierać na równi z innymi, o których traktuje Ustawa, dane na których oparto konstrukcję ustawy budzą wątpliwości. Przykładowo, koszt instalacji 1 MW energii z pompy ciepła przyjęto na poziomie 40,0 mln PLN. Jest to zdaniem naszych ekspertów założenie całkowicie niewiarygodne.

Osobną sprawą, jest rozszerzenie zasad dla produkcji i dystrybucji energii z mikroźródeł OZE, na urządzenia wytwarzające energię w tzw. mikrokogeneracji. Chodzi w tym wypadku głównie o jednostki napędzane innym czystym paliwem - gazem, nie tylko pochodzącym z biogazowni, wytwarzających energię elektryczną i ciepło. W tym wypadku, podobne rozwiązania dotyczące mikrokogeneracji prawdopodobnie powinny być ujęte w nowej Ustawie Prawo Energetyczne, na co także liczymy.

Daje się zauważyć, że troską autorów ustawy i OSR jest głównie wytwarzanie energii elektrycznej z OZE. Jest to bardzo ważna problematyka. Niemniej jednak, według opinii naszego Środowiska, wytwarzanie ciepła w oparciu o OZE - jego wytwarzanie za pomocą pomp ciepła lub systemów solarnych w dalszej perspektywie przez setki tysięcy gospodarstw, domowych wcale nie jest mniej ważne, o czym świadczą przytoczone wcześniej statystyki i przykłady u naszych sąsiadów z Północy czy Zachodu..

Inną troską autorów zaprezentowanych materiałów jest ewentualne zmniejszenie dochodów z VAT do budżetu Państwa na skutek wykorzystania OZE co świadczy paradoksalnie o tym, że autorzy obawiają się, że społeczeństwo odniesie korzyści z tytułu szerszego wprowadzenia OZE w postaci obniżki ceny energii grzewczej i elektrycznej. Czyli istnieje realna możliwość obniżenia kosztów gospodarstw domowych, w tym VAT-u, co budzi niepokój, ponieważ może z tego wynikać że najważniejszym celem kolejnych ekip rządzących nie jest ochrona środowiska i redukcja kosztów utrzymania gospodarstw domowych.

Dlatego, naszym zdaniem w niedalekiej przyszłości należy obszar zastosowań OZE podzielić na mniejsze obszary i uzgodnione rozwiązania wprowadzić odrębnymi ustawami, tzn. Ustawą poświęconą energii elektrycznej z OZE i ustawą poświęconą ciepłu z OZE, co nie powinno równocześnie opóźnić wprowadzenia ustawy w życie już na początku 2013 roku, czego oczekuje całe Środowisko związane z OZE w Polsce.

Powyższe zmiany z pewnością mogą zaowocować stworzeniem dobrego, nowoczesnego i perspektywicznego prawa. Równocześnie stanowiłyby doskonałe uzupełnienie zaproponowanych podczas ostatniej prezentacji zapisów dot. projektu ustawy o OZE, które pomimo widocznych niedoskonałości nasze środowisko bardzo wysoko ocenia.

SPIUG, PORT PC i PSPC są organizacjami, które w sposób konstruktywny uczestniczą w kształtowaniu polskiego prawa we współpracy ze wszystkimi odpowiedzialnymi za to instytucjami w Kraju. Z tego powodu Stowarzyszenia biorą aktywny udział w konsultacjach powstającego projektu Ustawy, tak aby powstał akt prawny, który w pełni umożliwi dynamiczny rozwój OZE i Energetyki rozproszonej w naszym Kraju, jako koniecznego uzupełnienia dla istniejącego i coraz mniej wydolnego systemu energetycznego..

Warszawa, 21.08.2012

Janusz Starościk
Prezes Zarządu SPIUG

Paweł Lachman
Prezes Zarządu PORT PC

prof. Brunon Grochal
Prezes Zarządu PSPC